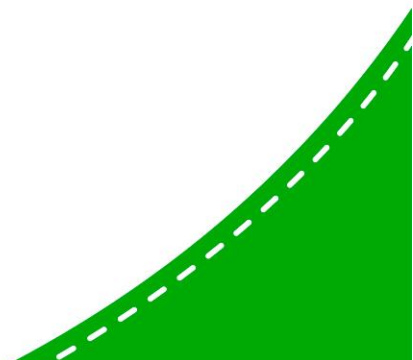

SASTAMALAN KAUPUNGIN OMISTAJAOHJAUKSEN PERIAATTEET

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.11.2026 § xx

Voimaantulo 1.1.2027

Sisällys

1.	OMISTAJAOHJAUS	1
2.	OMISTAJAOHJAUKSEN YDINPERIAATTEET	2
3.	OMISTAMISEEN LIITTYVÄ PÄÄTÖKSENTEKO.....	4
4.	OMISTAJAOHJAUKSEN TAVOITTEET YHTEISÖILLE.....	5
5.	OMISTAMISEN ORGANISOINTI	6
5.1.	Kaupungin suora omistus	6
5.2.	Välillinen omistus	8
5.3.	Uusien yhteisöjen perustaminen	11
6.	OMAISUUDEN KÄYTÖLLE JA TUOTOLLE ASETETTAVAT TAVOITTEET	12
6.1.	Omistajapolitiikka palvelutuotannon välineenä, toimialasijoittaminen	12
6.2.	Omistajapolitiikka kehittämisen välineenä, strateginen sijoittaminen	12
6.3.	Omistajapolitiikka sijoitustoiminnan välineenä	13
6.4.	Kaupungin omaisuuserien tuottovaatimusten yleiset perusteet	14
6.5.	Tuottoa koskevat tavoitteet omaisuuslajeittain	14
7.	OMAISUUDEN ARVON SÄILYTTÄMINEN JA LISÄÄMINEN	17
8.	OMISTUKSESTA LUOPUMINEN	18
9.	RISKIENHALLINTA.....	19
10.	VASTUU OMISTAJAPOLITIIKAN TOTEUTUKSESTA, ARVIOINNISTA JA SEURANNASTA	20
11.	VOIMAANTULO	23
12.	LIITE	24

1. OMISTAJAOHJAUS

Omistajapolitiikkaa toteutetaan omistajaohjauksella.

Kuntalain (410/2015) 48 § mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Sastamalan kaupungin hallintosäännön 21 § mukaan Sastamalan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, konserni- ja elinvoimajaosto sekä kaupunginjohtaja. Omistajaohjausta käyttävät nämä toimielimet niille kuuluvan toimivallan mukaisesti.

Kuntalain 46 § mukaan omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Omistajaohjauksen toimenpiteet voivat liittyä ainakin:

- perustamissopimuksiin
- yhtiöjärjestysmääräyksiin
- muihin sopimuksiin
- henkilövalintoihin
- ohjeiden antamiseen yhtiöissä edustamisessa sekä
- muuhun kunnan määräysvallan käyttöön.

Kuntien omistajaohjaus perustuu kuntalain lisäksi muuhun lainsäädäntöön, esimerkiksi hankintalakiin ja kilpailulakiin perustuviin ohjauksellisiin työkaluihin. Lisäksi omistajaohjauksen ytimessä ovat konserniohje ja kunnan talousarvio ja -suunnitelma. Keskeisessä roolissa omistajaohjauksessa on kunnan strategia ja siitä johdetut yhteisökohtaiset tavoitteet.

Omistajaohjauksen painoarvo on kasvanut, koska kunnan tehtäviä hoidetaan laajasti myös varsinaisen kunnan organisaation ulkopuolella. Kriisikuntakriteerit ulottuvat konsernin lukuihin, joten omistajaohjauksella on myös merkittävä taloudellinen merkitys kunnalle.

2. OMISTAJAOHJAUKSEN YDINPERIAATTEET

Sastamalan kaupungin omistajaohjauksen periaatteet ovat seuraavat:

1. Kaupunki on vastuullinen, aktiivinen ja johdonmukainen omistaja
 - Kaupunki on omistajana pitkäjänteinen, vakaa ja luotettava toimija. Pyrimme turvaamaan palveluiden tuotanto-olosuhteet sekä luomme edellytyksiä kaupungin kasvulle.
2. Omistamiseen tulee olla strategiset ja toiminnalliset perusteet
 - Yhtiömuoto ei ole itsetarkoitus, vaan yksi mahdollisuus toiminnan järjestämiseen, kun toiminta ja tuotettavat palvelut ovat tarkoituksenmukaista ja taloudellista hoitaa erillisessä osakeyhtiössä. Myös lainsäädäntö voi velvoittaa kunnan yhtiöittämään toimintojaan tietyillä toimialoilla.
 - Omistaminen on arvioitava nykyhetkeen ja tulevaisuuden toimintaympäristöön perustuen. Kaupunki on valmis luopumaan omistuksista, mikäli omistaminen ei liity kunnan perustehtävään, omistukselle ei ole tarvetta ja/tai omistuksesta luopumisesta on mahdollista saada hyvä tuotto.
3. Kaupunki omistaa pääsääntöisesti omassa palvelutuotannossa käytettävät kiinteistöt. Uusien kiinteistöjen osalta noudatetaan tapauskohtaista harkintaa.
 - Kaupunki myy tarpeettomia kiinteistöjä tapauskohtaisen harkinnan mukaan ja tehostaa jatkossakin olemassa olevan kiinteistökannan käyttöä.
4. Samalla toimialalla ei voi toimia useampia kaupungin omistamia yhtiöitä (pl. kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt).
 - Useiden samankaltaista toimintaa harjoittavien yhtiöiden omistaminen ei ilman toiminnallisesti tai taloudellisesti perusteltua syytä ole kaupunkikonsernin edun mukaista.

- Kaupunkikonsernin toimintaa voidaan kehittää fuusioilla tai muilla toimintojen yhdistämiseen soveltuvilla tavoilla ja myös omistuksesta luopuminen on mahdollista.
- 5. Kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tehokasta kokonaisuutena; konsernirakenne mahdollistaa kaupungin tehokkaan johtamisen.
- 6. Konserniyhteisöjen palvelut tukevat ja täydentävät kaupungin omaa toimintaa
 - Konserniyhteisöjen palvelut järjestetään taloudellisesti ja toiminnallisesti kilpailukykyisellä tavalla.
 - Kaupunki edellyttää omistamiensa yhtiöiden toimivan tehokkaasti ja vertailupohjana toimivat saman toimialan muut yritykset.
- 7. Konsernin omaisuuden hallinta on tehokasta ja taloudellista.
- 8. Kaupunki ei toimi toimialoilla, joilla on toimivat markkinat, ellei omistukselle ole strategisia perusteita.
 - Liiketoimintaa harjoitetaan siten, että turvataan tasapuoliset kilpailuedellytykset eli kilpailuneutraliteetti julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä.
 - Yritystoiminnan harjoittamisessa sekä tavaroiden ja palveluiden hinnoittelussa tulee huomioida kuntalain, kilpailulain ja EU:n kilpailusääntöjen rajoitukset.
 - Ns. in-house -yhtiöitä voidaan perustaa esimerkiksi kuntien yhteisiä palveluja varten ottaen huomioon hankintalain sääntelyn.
- 9. Yhtiölle tai perustettavalle yhtiölle asetetaan selkeät ja mitattavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet
 - Omistajan asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet määrittävät sen, mitä omistaja omistamaltaan yhtiöltä odottaa.
- 10. Kaupunki kantaa rahoitusvastuunsa omistuksensa suhteessa.
 - Pääomittaminen vaatii aina perusteelliset selvitykset ja taustalaskelmat.

Omistajaohjauksen periaatteet (jäljempänä myös omistajapolitiikka) linjaa, mitä Sastamalan kaupunki omistaa, mitä tavoitteita omistukselle asetetaan sekä millä perusteilla

omistusta lisätään ja millä perusteilla siitä luovutaan. Omistajapolitiikka tukee kaupungin kehittämistavoitteita sekä kaupungin strategian toteutusta. Omistajapolitiikka on yksi Sastamalan kaupungin päätöksenteon ja johtamisen välineistä.

Omistaminen ei ole kaupungin perustehtävä, vaan väline palvelujen järjestämiseksi tai tuottamiseksi. Omistamisen perusteena on omaisuuden käyttö ja hyödyntäminen kaupungin palvelutuotannossa tai kaupungin tavoitteiden toteuttamisessa sellaisilla toimialoilla, joilla ei ole ja joille ei kaupungin elinkeinopoliittisin toimin ole luotavissa markkinatoimijoita. Omistaminen on myös keino ohjata ja toteuttaa kunnan elinkeino- ja maapolitiikkaa.

Omistajapolitiikka käsittää kaupungin suoran omistuksen lisäksi tytäryhtiöt sekä muut yhteisöt, joiden omistuksilla on merkitystä kaupungin talouden kannalta. Omistajapolitiikan piiriin kuuluu näin koko kaupunkikonsernin omaisuus omistuksen luonteesta ja organisointitavasta riippumatta.

3. OMISTAMISEEN LIITTYVÄ PÄÄTÖKSENTEKO

Omistamiseen liittyvissä päätöksissä tulee huomioida kaupunkikonsernin kokonaisuus. Merkittävissä omistusjärjestelyissä arvioidaan taloudellisten vaikutusten lisäksi vaikutuksia palvelujen saatavuuteen, kilpailutilanteeseen, turvallisuuteen, henkilöstöön sekä kuntakonsernin kokonaisuuteen. Omistuksesta luovuttaessa tai uusia omistuksia hankittaessa arvioinnissa otetaan tarpeen mukaan huomioon seuraavia seikkoja:

1. Onko järjestely kaupungin tavoitteiden ja strategian mukaista?
2. Miten luovutus tai hankinta vaikuttaa paikallisen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin?
3. Rajoittaako/heikentääkö järjestely kilpailua markkinoilla tai johtaako omistuksesta luopuminen alueelliseen monopoliin ostajalle?
4. Mikä vaikutus järjestelyllä on paikkakunnan työllisyyteen?
5. Mikä vaikutus järjestelyllä on henkilöstön asemaan?
6. Mikä vaikutus järjestelyllä on konsernin talouteen? Samalla selvitetään myös verotukselliset, laskennalliset ja oikeudelliset vaikutukset.
7. Miten huomioidaan mahdolliset saadut valtionavut ja niistä mahdollisesti aiheutuvat rajoitteet?

8. Miten omistuksesta luovuttaessa turvataan vastaava palvelutuotanto kaupunkilaisille?

Omistusjärjestelyjä tehtäessä noudatetaan käyvän arvon periaatetta ja omaisuudesta luopumisen tulee tapahtua markkinahintaan, ellei ole erityisiä perusteita poiketa tästä periaatteesta. Poikkeaminen käyvän arvon periaatteesta voi olla perusteltua esimerkiksi järjesteltäessä tehtäviä uudelleen valtion, kuntien tai muiden julkisyhteisöjen kanssa. Poikkeaminen voi olla perusteltua myös konsernin sisäisissä järjestelyissä, kun järjestelyssä ei ole mukana ulkopuolisia omistajia.

Omistamiseen liittyvät päätökset tehdään kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

4. OMISTAJAOHJAUKSEN TAVOITTEET YHTEISÖILLE

Yhteisöjen tulee omassa toiminnassaan ottaa huomioon seuraavia omistajan asettamia tavoitteita:

- Yhteisöjen tulee toiminnallaan edistää kaupunginvaltuuston hyväksymän kaupunkistrategian toteutumista.
- Yhteisöjen toiminnan tulee olla tehokasta ja tuottaa lähtökohtaisesti mitattavissa olevaa lisäarvoa kaupunkikonsernille.
- Yhteisöjen tulee toiminnallaan pyrkiä siihen, että kaupungin omaisuuden arvo säilyy tai kasvaa.
- Yhteisöjen toiminnan tulee olla avointa ja läpinäkyvää; yhteisöt tiedottavat omistajilleen, sidosryhmilleen ja kaupunkilaisille toiminnastaan.
- Yhteisöjen tulee osaltaan huolehtia kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumisesta ja vastuullisuuden periaatteiden huomioimisesta toiminnassaan.
- Konsernin yhtenäisyyden korostamiseksi tytäryhteisöjen yritysilmeessä tulee soveltuvin osin näkyä Sastamalan kaupunkibrändi ja huomioida kaupungin graafinen ohjeisto.
- Yhteisöjen tulee myös osaltaan vastata seuraaviin taloudellisiin tavoitteisiin:

- Osakeyhtiömuotoisen toiminnan tulee olla kannattavaa.
- Yhteisöjen tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että ne pystyvät maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat rahoittajille takaisin ajallaan.
- Yhteisöjen pääomien käytön on oltava aina tehokasta.
- Kaupunkiin nähden sidosyksikköasemassa olevien yhteisöjen tavoitteena ei lähtökohtaisesti ole voiton tuottaminen, vaan laadukkaiden ja kustannuksiltaan edullisten palvelujen tuottaminen omistajille.
- Konserniyhteisöjen tulee huolehtia tietoturvasta, kyberturvallisuudesta ja toiminnan jatkuvuudesta kaupungin konserniohjeiden mukaisesti.

5. OMISTAMISEN ORGANISOINTI

5.1. Kaupungin suora omistus

Kaupungin suoraan omistama kiinteä ja irtain omaisuus

Sastamalan kaupungin suorassa omistuksessa pidetään tai suoraan omistukseen hankitaan:

- omaisuus, joka on välttämätöntä kaupungin oman palvelutuotannon ylläpitämiseksi ja hoitamiseksi
- omaisuus, joka välttämätöntä turvaamaan kaupungin toimialaan kuuluvat palvelut
- omaisuus, joka on strategian toteuttamisen kannalta tarpeellista.

Em. omaisuuden omistus ja hankinta tulee kysymykseen silloin, kun

- omaisuuden hankinta välilliseen omistukseen tai vaihtoehtoisin rahoitusratkaisu ei ole taloudellisesti perusteltua
- käytettävien tilojen ja tuotannonvälineiden vuokraus ei ole toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua

- omaisuus käyttötarkoituksensa takia todennäköisesti säilyy kaupungin omistuksessa koko taloudellisen ja teknisen käyttöikänsä (mm. kadut, puistot, yleiset alueet).

Kaupungin toimialat hallinnoivat omaan toimialaansa liittyvää omaisuutta sekä vastaavat kiinteän omaisuuden, kalusteiden ja laitteiden turvallisuudesta, huollosta, käytettävyydestä sekä arvon säilyttämisestä. Tilakeskus vastaa rakennuksista ja niihin kuuluvista kiinteistä laitteista, ellei erikseen muuta sovita. Käyttäjillä on vastuu omaisuuden huollallisesta hoidosta sekä käyttöohjeiden noudattamisesta. Käyttäjien riittävästä perehdyttämisestä tulee huolehtia omaisuuden käyttöönoton ja henkilöstövaihdosten yhteydessä.

Taseyksikkö

Taseyksikkönä voidaan käsitellä niitä yksiköitä, joiden toiminta on liiketoiminnan luonteista ja jotka kattavat kustannuksensa sisäisin tai/ja ulkoisin veloituksin. Taseyksikön tulot ja menot sisältyvät kaupungin talousarvioon ja omaisuus sisältyy emokaupungin taseeseen.

Taseyksikön toimintaperiaatteet:

- yksikön taloudellista tulosta ja taseasemaa halutaan erikseen seurata
- yksiköllä on omin toimenpitein mahdollisuus vaikuttaa tuloihinsa ja menoihinsa
- yksikön toiminnan tuotoilla katetaan kaikki tai merkittävä osa toiminnan kustannuksista
- yksikölle voidaan kohdistaa sitä koskevat pääomakustannukset.

Liikelaitos

Kunnallinen liikelaitos kuuluu kaupungin organisaatioon ja harjoittaa liiketoimintaa pääosin kaupungin ulkopuolisilla markkinoilla ilman kaupungin tukea. Yksikön toimintaan liittyvä omaisuus sisältyy liikelaitoksen taseeseen.

Liikelaitoksen toimintaperiaatteet:

- Liikelaitoksella on ulkoisia ja sisäisiä myyntituloja, joiden kertymiseen se voi vaikuttaa.

- Ulkoinen suoritemyynti muille kuin oman kaupungin toimialoille on merkittävää.
- Myyntituotot kattavat toiminnan kulut sekä rahoituskulut ja poistot.
- Valtuusto asettaa liikelaitoksen sijoitetulle pääomalle tuottovaatimuksen, jonka liikelaitos kattaa liikevaihdollaan.
- Omaisuuden hankinta ja myynti tapahtuvat liikelaitoksen johtokunnan päätösin valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti.
- Valtuusto ohjaa liikelaitoksen toimintaa talousarvioon asetettavien sitovien tavoitteiden kautta.

5.2. Välillinen omistus

Kaupunki voi olla osakkaana osakeyhtiössä, jäsenenä kuntayhtymässä, yhdistyksessä tai säätiössä silloin, kun nämä toteuttavat kaupungin toimialaan kuuluvia tehtäviä tai tukevat muutoin kaupunkistrategian toteuttamista.

Kaupunki omistaa sijoitustaan vastaavan osan yhtiöstä. Kaupungin omistama osakepääoma tai peruspääoma on sijoituksena kaupungin taseessa. Omistusosuutta vastaava osuus tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien varoista ja veloista sisältyvät kaupungin konsernitaseeseen.

Välilliseen omistukseen liittyviä tavoitteita valmistellaan yhteistyössä muiden toiminnassa mukanaolevien yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toimialakohtaisesti käytettävät tuotantotavat ja siihen liittyvä omistajuus määritellään kaupunginstrategiassa ja erillisillä päätöksillä.

Päätöksenteko ja sopiminen tulee tehdä hankintalain ja -ohjeen määräysten mukaisesti silloin, kun palveluita hankitaan kaupungin ulkopuolisilta yksiköiltä.

Kaikissa yhteistoimintamuodoissa sopimukset tulee laatia ja palvelut hinnoitella siten, että kaupungin kustannusvastuu kattaa vain kaupungin tarvitsemat ja käyttämät palvelut. Kaupungille ei saa muodostua kustannusriskiä muille yhteistyökumppaneille tuotetuista palveluista tai niiden muutoksista.

Kuntayhtymät tai liikelaitoskuntayhtymät

Kuntayhtymä voidaan perustaa kuntarajojen yli tapahtuvaa palvelutuotantoa varten. Kuntayhtymissä toiminnan pääpaino on tuotettavissa palveluissa ja kuntayhtymään sijoitetulla omaisuudella luodaan edellytykset palvelutuotannolle.

Liikelaitoskuntayhtymä on kuntayhtymä, joka harjoittaa liiketoimintaa tai muuta liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti hoidettavaa tehtävää kunnallisena liikelaitoksena. Liikelaitoskuntayhtymän jäseniä voivat olla kunnat, kuntayhtymät tai kunnat ja kuntayhtymä yhdessä.

Kuntayhtymä on tytäryhteisön asemassa, mikäli kaupungilla on kuntayhtymässä määräysvalta.

Kuntayhtymälle asetettavat periaatteet:

- Kuntayhtymiin organisoidaan pääsääntöisesti peruspalveluiden toteuttamistehtäviä.
- Liiketoiminnan luonteisesti hoidettavat kunnan toimialaan kuuluvat tehtävät voidaan hoitaa liikelaitoskuntayhtymässä.
- Omistamisen luonteista toimintaa ei organisoida kuntayhtymämuotoon.
- Kaupunki saa kuntayhtymiin sijoittamalleen peruspääomalla kohtuullista taloudellista ja/tai toiminnallista tuottoa.
- Kuntayhtymältä edellytetään taloudellisten ja toiminnallisten tulosten mittausjärjestelmää, joka mahdollistaa tuloksellisuuden vertailun toimintamalliin, jossa kaupunki itse tuottaisi vastaavat palvelut tai hankkisi ne ostopalveluina.
- Kuntayhtymän kustannustason nousu ei saa ilman perusteltua syytä ylittää kunnan oman toiminnan kustannustason muutosta.
- Liikelaitoskuntayhtymän kustannusten nousu katetaan ensisijaisesti muilla tuloilla kuin kuntien maksuosuuksilla.

Osakeyhtiöt

Kaupunki voi omistaa tai olla osakkaana asunto-osakeyhtiössä, kiinteistöosakeyhtiössä sekä muussa osakeyhtiössä.

Osakeyhtiömuotoinen omistus tulee pääsääntöisesti kysymykseen silloin, kun yksikkö

- toimii kilpailutilanteessa markkinoilla (yhtiöittämisvelvoite, Kuntalaki 410/2015, 128 pykälä) ja
- myy palvelujaan merkittävästi ulkoisille asiakkaille tai
- tuottaa palveluja useammalle kunnalle tai kuntayhtymälle niin sanotulla in-house -periaatteella
- toiminnan myynti- ja pääomatuotot kattavat kaikki yhtiön kustannukset
- toiminnalle asetetaan selkeät taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ja tuotovaatimus sijoitetulle pääomalle
- kaupunki voi tarvittaessa fuusioida tai tehdä rakenneratkaisuja omistamilleen yhtiöille
- kaupunki voi tarvittaessa osittain tai kokonaan luopua omistuksestaan yhtiössä.

Muut yhteisöt ja yhteistoimintamuodot

Kaupunki voi olla jäsenenä yhdistyksissä ja säätiössä silloin, kun jäsenyys tukee kaupungin palvelutuotantoa tai strategian toteuttamista.

Näiden yhteistoimintamuotojen osalta noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Säätiöt: Kaupunki ei pääsääntöisesti osallistu säätiöihin. Säätiömuotoisessa toiminnassa kaupungin mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon ei yleensä vastaa sijoitusta.
- Yhdistykset: Kaupunki voi olla jäsenenä yhdistyksessä vain poikkeustapauksessa silloin, kun jäsenyydestä on hyötyä kaupungin palvelutuotannolle tai edunvalvonnalle. Yhdistysten toimintaa voidaan tukijäsenyyden sijasta tukea avustuksin.
- Muu yhteistyö: Kaupunki osallistuu erilaisiin yhteistyöfoorumeihin edunvalvonnan ja peruspalveluiden järkevän toteuttamisen varmistamiseksi.

Muut tuotantotavat, jotka eivät edellytä kaupungin pääomasijoitusta, mutta kaupungille aiheutuu kustannusvastuuta sopimuksen perusteella

Kaupunki käyttää myös vaihtoehtoisia palvelutuotantotapoja, muun muassa

- palvelun ostaminen toiselta kunnalta
- palvelujen myynti toiselle kunnalle, kaupunki voi toimia isäntä-/vastuukuntana silloin, kun tuotettavan palvelun oma käyttö muodostaa huomattavan osuuden koko tuotannosta
- yhteistyö muiden kuntien ja julkisyhteisöjen kanssa, esim. palvelujen yhteiskäyttö
- kaupungin ja yksityisen sektorin yhteistyö
- ostopalvelut kolmannelta sektorilta, julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta
- asiakkaalle annettu palveluseteli
- harrastus- ja vapaaehtoistoiminnan tukeminen
- käyttöomaisuuden vuokraus
- yksityistäminen.

5.3. Uusien yhteisöjen perustaminen

Kaupunki voi harkita uusien yhteisöjen tai omistusten perustamista esimerkiksi silloin, kun:

1. Toiminta on aidosti tehokkaampaa tuottaa yhtiönä.
2. Yhtiömuodolla saadaan kaupungille laskettua ja perusteltua lisäarvoa.
3. Tavoitteena on useamman organisaation välinen yhteistyö ja sen myötä kustannusten jakaminen, kun kyse ei ole palvelusta, jota voitaisiin hankkia markkinoilta.
4. Lainsäädännölliset seikat vaativat omistussuhteiden muutosta.

Uusia yhteisöjä voidaan perustaa lainsäädännön velvoittamana tapauskohtaisen harkinnan mukaan, mikäli kaupungin osallistumisella jonkin yhteisön toimintaan perustajana, omistajana tai jäsenenä on kuntastrategiaan ja tavoitteisiin perustuva tarkoitus. Ennen uuden yhteisön perustamista tulee selvittää, liittyykö toiminta läheisesti muuhun jo olemassa olevaan yhteisöön, joka voi ottaa tehtävän hoitaakseen.

6. OMAISUUDEN KÄYTÖLLE JA TUOTOLLE ASETETTAVAT TAVOITTEET

6.1. Omistajapolitiikka palvelutuotannon välineenä, toimialasijoittaminen

Pääosa kaupungin omaisuudesta toimii palvelutuotannon suoranaisena tuotantovälineenä (mm. toimitilat, verkostot ja irtaimisto).

Verorahoitteen peruspalvelutoiminnan käytössä olevalle omaisuudelle ei yleensä aseteta taloudellista tuottovaatimusta. Omaisuuden käytölle asetettavat muut kuin taloudelliset tavoitteet voivat liittyä esim. palvelujen saatavuuteen ja laatuun.

Liiketoimintaluonteisen palvelutuotannon käytössä olevalle omaisuudelle asetettava tuottovaatimus on valtuuston määrittelemä sitoutuneen pääoman korko.

Oman toiminnan kustannuslaskennassa tulee aina ottaa huomioon myös pääoman hinta ja siitä aiheutuvat kustannukset. Omaisuuden käytön tehokkuutta arvioidaan edullisuusvertailujen ja erilaisten toimintamallien vaihtoehtoiskustannusten avulla.

Tilahallintaohjelmalla ohjataan kiinteistöjen kunnossapitoa ja varmistetaan kiinteistöomaisuuden säilyminen.

6.2. Omistajapolitiikka kehittämisen välineenä, strateginen sijoittaminen

Omistaminen on myös keino ohjata ja tukea kaupungin kehitystä. Selkeimmin tällaisia tavoitteita liittyy maan omistukseen ja maapolitiikkaan. Tämän lisäksi kehittämisen välineitä ovat sijoitukset elinkeinojen kehittämiseen, työllisyyttä tukeviin tai asukkaiden viihtyvyyttä lisääviin kohteisiin.

Esimerkkeinä kuntien strategisesta sijoittamisesta ovat maanhankinta, elinkeinopoliittinen toimitilarakentaminen, asuntorakentaminen ja panostus asumista ja yritystoimintaa edistäviin kunnallisteknisiin investointeihin.

Tällaisille omaisuuserille asetettavat tavoitteet kohdistuvat kaupungin väestönkehitykseen, työllisyyteen ja muihin yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Omistajapolitiikan tulee joustavasti reagoida esimerkiksi työllisyystilanteen muutoksiin.

Maanhankinnassa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- kaupungin maanhankinta on aktiivista ja johdonmukaista
- kaupunki keskittää maan hankinnan alueille, joilla arvioidaan olevan kasvupotentiaalia pitkällä aikavälillä
- maanhankintaa ohjaa pääosin yleiskaavoitus
- maata voidaan hankkia myös strategisesti tärkeiltä alueilta yleiskaavassa osoitettujen alueiden ulkopuolelta
- yksityiskohtaisen kaavoituksen piiriin tulevat alueet pyritään hankkimaan kaupungin omistukseen hyvissä ajoin ennen kaavoitusta
- vaihtomaaksi hyvin soveltuvia alueita voidaan hankkia, jos niitä on saatavissa kohtuulliseen hintaan
- asemakaavan mukaiset katu- ja puistoalueet hankitaan kaupungin omistukseen
- maanhankinnassa käytetään pääasiassa vapaaehtoisia kauppoja.

Maaomaisuuden luovutuksessa käytetään seuraavia periaatteita:

- kaupunki luovuttaa tontteja asumiseen ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin kysyntää vastaavasti
- pääasiallinen luovutusmuoto on myynti, tai vuokraus tuottovaatimuksella
- luovutettavilla tonteilla on rakentamisvelvollisuus
- tonttien hinnoittelu perustuu käypään hintaan
- tonttien hintataso pidetään kohtuullisena siten, että mahdollisimman monella on mahdollisuus tontin hankintaan ja että hintataso on elinkeinopoliittisesti kilpailukykyinen
- kaupungin oman palvelutuotannon ja tonttireservin ulkopuolista maaomaisuutta voidaan harkinnan mukaan myydä tai vaihtaa käypään hintaan.

6.3. Omistajapolitiikka sijoitustoiminnan välineenä

Valtuusto päättää kaupungin sijoitustoiminnan perusteista. Sijoitukset kuntayhtymiin ja muihin yhteisöihin palvelevat suoranaisesti kaupungin vastuulla olevaa palvelutuotantoa tai kaupungin kehittämistä. Sijoitukset voivat olla peruspääoma- tai osakesijoituksia kuntayhtymiin tai osakeyhtiöihin tai rahoitusosuuksia nimettyihin investointikohteisiin tai hankkeisiin. Antolainoja ja takauksia kaupunki voi myöntää vain konserniyhtiöille ja silloinkin ottaen huomioon kuntalain määräykset ja EU:n valtioneuvoston päätökset.

Sijoitusten tarkoitus voi olla liiketoimintaluoteisen toiminnan ja omistuksen uudelleen järjestely ja organisointi kuntalain edellyttämällä tavalla. Liiketoiminnan luonteista toimintaa harjoittaviin yhteisöihin tehdyille sijoituksille asetetaan tuottovaatimus.

6.4. Kaupungin omaisuuserien tuottovaatimusten yleiset perusteet

Kaupungin panostukset omaisuuteen ovat aina sijoituksia. Sijoituksille edellytetään aina taloudellista tai toiminnallista tuottoa. Tuottojen suhde vaihtelee omaisuuslajeittain sekä omaisuuden hallintamuodon perusteella. Taloudellisen tuoton vähetessä tulee toiminnallisen tuoton merkityksen kasvaa.

Sastamalan kaupunki asettaa sijoituksilleen seuraavat periaatteelliset tavoitteet:

- Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet asetetaan sijoitusta tehtäessä. Niiden tulee olla pitkäjänteisiä pääsääntöisesti koko sijoitusajan kattavia. Sijoitus voi liittyä valtuuston strategiassa tai talousarviossa asettaman tavoitteen toteuttamiseen.
- Taloudelliset ja toiminnalliset tuottotavoitteet asetetaan omaisuuslajeittain keskimääräisinä tavoitteina sekä omaisuuden käyttötarkoituksen mukaisesti.
- Kilpailluilla markkinoilla toimivien yhteisöjen osalta kaupunki edellyttää vähintään toimialan keskimääräistä tasoa vastaavaa taloudellista tuottoa.
- Toiminnallisten tavoitteiden määrittelyyn kiinnitetään erityistä huomiota silloin kun taloudellisen tuoton merkitys on vähäinen.
- Tavoitteet yksilöidään talousarviossa ja niiden saavuttamista seurataan osavuosiraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä.

6.5. Tuottoa koskevat tavoitteet omaisuuslajeittain

Maaomaisuus käsittää kaupungin raakamaan, tontit, puistoalueet, metsät ja maatalousmaan.

Maaomistuksella tuetaan kaupungin kokonaisvaltaista kehittämistä luomalla edellytyksiä asumisen ja elinkeinopolitiikan tarpeisiin sekä virkistys-, kulttuuri- ja luonnonympäristöjen säilyttämiseen kestäväen kehityksen periaatteella. Kaupunkirakennesuunnitelma ohjaa osaltaan maaomaisuuden hankintaa ja luovutusta.

Metsäomaisuus koostuu talousmetsistä ja sellaisista metsäalueista, joita ei käsitellä joko lainkaan (luonnonsuojelualueet ja tietyt metsälakikohteet) tai käsitellään vain tapauskohtaisesti (virkistys- ja retkeilyalueet, järvenrantametsävyöhykkeet, tietyt metsälakikohteet, pienet suometsäsaarekkeet, kitu- ja joutomaat sekä kalliot ja suot). Talousmetsiä hoidetaan metsäsuunnitelman mukaisesti ottaen huomioon kestävän metsätalouden periaatteet. Muiden metsäalueiden käsittelyssä ja hoidossa noudatetaan erillistä asiantuntijoiden avustuksella laadittua suunnitelmaa ottaen erityisesti huomioon jatkuva-
peitteisen metsanhoidon periaatteet sekä terveys- ja hyvinvointivaikutukset kuntalaisille.

Metsien ja peltojen tuotto koostuu markkinaehtoisesti puun myynnistä ja peltojen vuokrista. Puun myyntimäärä ratkaistaan vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä hyväksyttyä metsäsuunnitelmaa mukaillen.

Tonttien ja raakamaiden arvo muodostuu hankintahinnan lisäksi jalostuskustannuksista. Maan myyntituoton tulee, mikäli markkinatilanne mahdollistaa, kattaa hankinta- ja jalostuskustannukset sekä lisäksi maanhankinnan rahoituskorko.

Maaomaisuuden tuottoa voidaan arvioida myös väestönkehityksen näkökulmasta.

Kiinteistöomaisuuteen kuuluvat kaupungin toimialaan kuuluvassa palvelutuotannossa käytettävät rakennukset sekä erikseen määritellyt asunto- ja elinkeinopolitiikkaa tukevat rakennukset. Rakennusten arvo muodostuu hankinta- tai rakentamis- ja perusparannuskustannuksista.

Kiinteistöjen ulkoiset vuokrat määritellään pääsääntöisesti niin, että vuokratulot kattavat kiinteistöön kohdistuvat ylläpito-, pääoma- ja hallinnointikustannukset sekä sijoitetun pääoman tuoton ja erikseen määriteltävän liikevoiton. Vuokralaskennassa käytetään rakennuksen laskennallista nykyarvoa.

Sisäinen vuokralaskenta käsittää kiinteistöön kohdistuvat ylläpito-, pääoma- ja hallinnointikustannukset sekä sijoitetun pääoman tuoton. Laskennassa on huomioitava kaikki ylläpito-, pääoma- ja rahoituskulut. Vuokratason kohtuullisuutta voidaan arvioida myös valtakunnallisilla ja alueellisilla vertailuluvuilla.

Toimialat voivat vuokrata edelleen Tilakeskukselta vuokraamiaan tiloja. Myös Tilakeskus voi vuokrata tilojaan kaupungin ulkopuolisille toimijoille. Yksityisille, yhdistyksille ja yrityksille tiloja vuokrattaessa noudatetaan seuraavia hinnoitteluperiaatteita:

- Kaupungin omistamien tilojen ulkopuolinen käyttö on pääsääntöisesti maksullista.
- Kaikkien toimialojen käytössä olevien tilojen arvottaminen tapahtuu yhtenäisten periaatteiden mukaisesti.
- Yksittäisen tilan käyttö harrastustoimintaan hinnoitellaan kaikille sastamalalaisille käyttäjille yhdenmukaisin perustein. Lasten ja nuorten näkökulmaa voidaan tukea avustuksin (kohdeavustus tai avustusluonteinen vuokranalennus).
- Tilakeskuksen perimiin sisäisiin vuokriin sisältyvää euromääräistä tuottovaatimusta ei ole tarkoituksenmukaista sellaisenaan siirtää urheilu- ja nuorisoseurojen ja yhdistysten tilojen käyttövuokriin, vaan osa tuotosta katsotaan muodostuvan kaupungin strategisia tavoitteita tukevista toiminnallisista tekijöistä, kuten kuntalaisten omaehtoisen aktiivisuuden ja hyvinvoinnin lisääntymisestä. Koska liikuntatilojen järjestäminen yhdistysten käyttöön on osa liikuntatoimen varsinaista toimintaa, voi liikuntatoimi periä tiloista vuokraa, joka jää alle todellisten tilakustannusten (sisäisen vuokran). Erotuksen liikuntatoimi rahoittaa omasta budjetistaan osana liikuntaseuroille ja -järjestöille kohdennettavaa tukea.
- Koulujen ja kokoustilojen käyttäjät maksavat vuokran lisäksi käytöstä aiheutuvat vahtimestari- ja siivouskustannukset. Koulut voivat hinnoittelussaan huomioida varsinaisen tilavuokran lisäksi koulun opetusvälineiden ja laitteiden käytön.
- Tilakeskuksella on mahdollisuus määritellä eri väestöryhmille kohdistettavat alueelliset kokoontumis- tai muut sellaiset tilat, joista ei peritä vuokraa.

Emokaupungin kiinteät rakenteet ja laitteet muodostuvat kaduista, teistä ja silloista sekä puistoista ja liikunta-alueista. Omaisuuden arvo muodostuu poistonalaisista rakentamis- ja perusparannuskustannuksista. Kaupungin kiinteille rakenteille ja laitteille ei aseteta varsinaista tuottovaatimusta. Omaisuuden tuottoa voidaan arvioida myös asukkaiden viihtyvyyden ja turvallisuuden näkökulmasta. Sastamalan Tilakeskuksella tähän

omaisuusryhmään kuuluvat muun muassa kiinteistöjen piha- ja pysäköintialueet Toimintaperiaatteensa mukaisesti taseyksikkö kattaa myös pääomakulunsa toimintatuotoillaan.

Sastamalan Vesi liikelaitoksella tähän omaisuusryhmään kuuluvat vesi- ja viemäriverkostot. Toimintaperiaatteensa mukaisesti liikelaitos kattaa myös pääomakulunsa toimintatuotoillaan. Kaikki vesi- ja jätevesihuoltoa sekä hulevesihuoltoa koskevat rakennukset ja verkostot sisältyvät Sastamalan Vesi liikelaitoksen taseeseen.

Koneita ja laitteita toimialat ja liikelaitokset omistavat, vuokraavat ja kilpailuttavat siten, että kustannukset ovat mahdollisimman alhaiset. Eri toimialojen yhteistoiminnalla varmistetaan koneiden ja laitteiden mahdollisimman tehokas käyttö. Kaupungin ulkopuolinen käyttö on mahdollista vain poikkeustapauksissa ja hinnoittelu tehdään tällöin markkinaperusteisesti. Erillistä tuottovaatimusta omaan toimintaan hankittaville koneille ja laitteille ei aseteta.

Sijoitusomaisuus käsittää kunnan omistamat osakkeet osuudet ja lainasaamiset.

Varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet kaupunginvaltuusto hyväksyy erikseen.

7. OMAISUUDEN ARVON SÄILYTTÄMINEN JA LISÄÄMINEN

Kaupungin omaisuuden hoidossa on lähtökohtana omaisuuden kunnon ja käyttökelpoisuuden säilyttäminen ja tuotannonvälineiden ajanmukaisuus. Kaupungin kiinteistökannan ja verkostojen saneerausta suoritetaan niin, että ne vastaavat palvelutuotannon tarpeita. Rakennusomaisuuden tehokkuutta pyritään nostamaan tilojen käyttöä monipuolismalla.

Omaisuuden arvon säilyttäminen edellyttää linjausta uus- ja perusparannusinvestointien rahoituksen järjestämisestä. Linjaukset voivat koskea esim. omaisuutta käyttävän yksikön vastuuta investoinnin tulorahoituksesta, tuotteiden hinnoitteluperiaatteita tai sisäisten vuokrien käyttöä ja tasoa.

Periaatteet:

- Kaupunki arvioi omistustensa tilaa ja tulevaisuutta taloussuunnitelmassa ja toimintakertomuksessa ja erillisissä selvityksissä, kuten kiinteistöohjelmassa ja siihen sisältyvässä kiinteistöjen salkutuksessa.
- Omistusten arvioinnissa ja hoidossa käytetään tarvittaessa myös ulkopuolista asiantuntemusta.
- Omaisuutta hoidetaan niin, että se vastaa palvelutuotannon tarpeita.
- Käyttöomaisuuden arvoa pidetään yllä jatkuvan kunnossapidon periaatteella.
- Omaisuuden hoidon käyttökustannukset huomioidaan palvelu-/vuokrahinnottelussa. Investointikustannusten vaikutus huomioidaan taloudellisen pitoajan mukaisesti.
- Omistamisen organisointi järjestetään tehokkaasti ja taloudellisesti.
- Omistuksilta edellytetään toiminnallista ja/tai taloudellista tuottoa.

8. OMISTUKSESTA LUOPUMINEN

Omistaminen kytkeytyy kaupungin palvelutuotantoon ja strategiaan tavoitteisiin. Kaupunki seuraa aktiivisesti omistajaintressin jatkuvuutta ja arvioi omistuksiaan.

Ostajan tulee esittää ennen kaupan hyväksymistä kaupan kohteelle käyttötarkoitus realistisessa liiketoiminta-/rahoitussuunnitelmassa.

Omaisuudesta luopumisessa Sastamalan kaupunki noudattaa seuraavia periaatteita:

- Omistuksesta luopumisen perusteina ovat:
 - o omistus ei palvele kaupungin perustehtävää eli palvelujen järjestämistä kuntalaisille
 - o omistus ei palvele kaupungin strategisia tavoitteita
 - o omaisuudesta luopuminen vähentää kaupungin käyttömenoja
 - o omaisuudesta luopuminen vapauttaa pääomia
 - o omaisuudesta luopuminen järkeistää toimintaa
 - o muu perusteltu syy.
- Omaisuudesta luopuminen tapahtuu markkinaehtoisesti tai markkinahinnoin.

- Myyntihintaa (myyntivoittoja) ei pääsääntöisesti käytetä käyttömenojen kattamiseen, vaan investointien rahoittamiseen tai rahoituskustannusten alentamiseen.
- Palvelujen järjestäminen kuntalaisille selvitetään silloin, kun omistuksesta luopuminen merkitsee siihen liittyvän palvelutuotannon siirtymistä kaupungin ulkopuolisille toimijoille.
- Omistuksesta luopuminen toteutetaan suunnitelmallisesti kaupungin erikseen määrittelemien toimintamallien mukaisesti (mm. hallintosääntö, kiinteistöjen salkutus, irtaimisto-ohje).

Kaupunki ei voi kuitenkaan myydä tai luopua omistuksestaan Sastamalan Vesi liikelaitoksessa, muuta kuin vesihuoltolain (119/2001) 4 c § sääntelemien tavoin. Tällöinkin kaupungin tulee tarkoin arvioida luvussa 2 esitettyjen periaatteiden valossa myymisestä tai luopumisesta seuraavia seikkoja. Lähtökohtana on, että Sastamalan kaupunki säilyttää omistuksensa Sastamalan Vesi liikelaitoksesta tulevaisuudessakin.

Erityisesti kriittisen infrastruktuurin omistamiseen ja mahdollisiin omistusjärjestelyihin tulee suhtautua pidättyvästi. Omistusjärjestelyissä arvioidaan aina vaikutukset huoltovarmuuteen, palvelujen jatkuvuuteen ja turvallisuuteen.

9. RISKIENHALLINTA

Suurimpien, kustannusarvioltaan yli 500 000 euron investointien korko-, poisto- ja käytötalousvaikutukset selvitetään osana investointisuunnitelmaa. Samoin laaditaan hankkeen riskikartoitus.

Kaupungin kiinteän omaisuuden vakuutusten kattavuus tarkistetaan säännöllisesti.

Kaupunki asettaa tytäryhteisöilleen ja palveluja tuottaville kuntayhtymille sitovia toiminnallisia tavoitteita vuosittain talousarvion yhteydessä.

Tytäryhteisöt raportoivat taloudestaan ja toiminnastaan konserniohjeen mukaisesti. Todennäköisesti realisoituvista riskeistä on raportoitava viipymättä konsernijohdolle.

10. VASTUU OMISTAJAPOLITIIKAN TOTEUTUKSESTA, ARVIOINNISTA JA SEURANNASTA

Merkittävimpiä omistuksia koskevat linjaukset sisältyvät kaupungin strategiaan.

Sastamalan kaupungin omistajaohjauksen periaatteista eli omistajapolitiikan perusteista päättää kaupunginvaltuusto. Omistajaohjauksen periaatteet määrittelevät sen, miten kaupungin omistamia yhteisöjä johdetaan, ohjataan ja valvotaan.

Kuntalain 39 § mukaan kunnanhallituksen tehtäviin kuuluu kunnan toiminnan omistajaohjaus. Kaupunginhallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja täsmentää tarvittaessa omistajaohjaukseen liittyviä tavoitteita ja seuraa niiden toteutumista. Konserni- ja elinvoimajaosto toteuttaa omistajaohjausta valtuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti. Toimialat asettavat omistajapoliittisten linjausten pohjalta oman toimialansa toimintaa ja omistajuutta koskevat tavoitteet.

Omistajapolitiikan toteutuksesta vastuu on kaupunginhallituksella, konserni- ja elinvoimajaostolla, kaupunginjohtajalla, lautakunnilla, liikelaitosten johtokunnilla, toimialojen ja liikelaitosten johtajilla, sekä kaupunkia eri yhteisöissä edustavilla henkilöillä.

Kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta vastaavat näiden omat hallintoelimet. Jokaisen kaupungin edustajan eri yhteisöissä tulee tuntee asetetut tavoitteet ja toimia niiden saavuttamiseksi.

Kaupunki huolehtii siitä, että kaupungin edustajat kaupungin määräämisvallassa olevissa yhteisöissä toimivat kaupungin strategisessa suunnittelussa sekä toiminnan ja talouden ohjauksen prosessissa asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja että näiden yhteisöjen toiminnasta ja taloudesta on saatavissa riittävästi seurantatietoa. Tytär- ja osakkuusyhtiöiden ohjaus- ja valvontavastuuta koskevat määräykset sisältyvät hallintosääntöön ja kaupungin konserniohjeeseen.

Tytäryhteisöjä ja kuntayhtymiä koskevan omistajaohjauksen ja -seurannan vastuuhenkilöt määritellään hallintosäännössä ja tarvittaessa erillisillä päätöksillä.

Tarkemmat ohjeet ja menettelytavat sisältyvät kaupungin konserniohjeeseen.

Omistajaohjauksen vastuita voidaan havainnollistaa seuraavasti:

TOIMIELIN	TEHTÄVÄ
Valtuusto	Vastaa ohjauksesta ja valvonnasta Päätää omistajapolitiikasta, omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeista
Kaupunginhallitus	Vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konserniohjauksen organisoinnista. Vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämistä ja valmistelusta valtuustolle. Antaa valtuustolle tilinpäätöksessä ja osavuositauksissa raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä Arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta ja käsittelee johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa. Hoitaa konsernin omaisuutta. Järjestää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan. Teettää tarvittaessa ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa.
Kaupunginjohtaja	Toimii konsernin johtajana. Myötävaikuttaa aktiivisella omistajaohjauksella ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.
Konserni- ja elinvoimajaosto	Seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle. Antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämissä asioissa Nimeää ehdokkaat yhtiöiden hallituksiin, yhtiö- ja vuosikokousedustajat ja antaa heille toimintaohjeet (pois lukien ne asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt, jotka eivät ole kaupungin tytäryhtiöitä).

	Vastaa elinvoimaohjelman ja merkittävien elinkeinopoliittisten toimenpiteiden valmistelusta kaupunginhallitukselle ja valtuustolle. Päätää elinkeinopoliittisista toimenpiteistä (mu- kaan lukien kehittämishankkeet, kuntarahaosuudet yms. käytettävissä olevien määrärahojen rajoissa, ellei tässä säännössä muualla ole toisin määrätty) valtuuston hyväksymän elinvoimaohjelman sekä kau- punginhallituksen hyväksymien periaatteiden ja oh- jeiden mukaisesti. Toteuttaa omistajaohjausta valtuuston ja kaupungin- hallituksen hyväksymien periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti. Vastaa kaupungin merkittävien omistajuuteen (esi- merkiksi kiinteistöt, tilat ja omistusosuudet eri yh- teisöissä) liittyvien asioiden sekä salkutettujen kiin- teistöjen jatkokäytön selvityksistä ja jatkokäytön valmistelusta kaupunginhallitukselle ja valtuustolle sekä näiden koordinoimisesta lautakunnille niiden päättösvaltaan kuuluvien asioiden osalta. Antaa kaupungin ennakkokannan kaupungin saamien kiinteistöjen ja määräalojen osto- ja myyntitarjouk- sista.
Tarkastuslautakunta	Arvioi toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja linjau- sten toteutumista
Tekninen lautakunta	Päätää kaupungin ehdokkaista niiden asunto- ja kiinteistöasakeyhtiöiden hallituksiin, jotka eivät ole kaupungin tytäryhtiöitä
Yhteisön hallitus	Hallitustyöskentely Liiketoimintastrategia Kunnan kannan hankintavelvollisuus Raportointivelvollisuus Toimitusjohtajan nimittäminen ja erottaminen Toimitusjohtajasopimuksen hyväksyminen ja ennak- kokäsityksen hakeminen

	Riskienhallinnan periaatteiden hyväksyminen ja riskien seuranta Sisäisen valvonnan järjestäminen Seuraa strategian toteutumista ja raportoi omistajalle konserniohjeen mukaisesti Hallituksen oman toiminnan säännöllinen arviointi Hyvä liiketapa ja lahjonnastaiset periaatteet
--	--

Valtuustokausittain suoritettava arviointi:

- kaupunkistrategian arviointi ja päivitys; kaupunkistrategia sisältää tarpeellisilta osin palvelustrategian
- elinvoimaohjelman toteutumisen arviointi
- kaupunkirakennesuunnitelman toteutumisen arviointi
- omistajaohjauksen tuloksellisuuden arviointi kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta (ulkopuolinen arviointi).

Vuositasolla tehtävä arviointi:

- talousarvion tavoitteiden toteutumisen seuranta ja arviointi osavuosisiraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä
- tytär- ja osakkuusyhtiöiden sekä kuntayhtymien tavoitteiden toteutumisen seuranta ja arviointi
- pääomasijoitusten tuoton seuranta.

11. VOIMAANTULO

Nämä omistajaohjauksen periaatteet korvaavat kaupunginvaltuuston 25.4.2022 § 26 hyväksymät aiemmat periaatteet ja tulevat voimaan 1.1.2027 lukien.

Näistä periaatteista voidaan poiketa perustelluista erikseen kirjatusta syistä hallintosäännön määrittelemien toimivaltarajojen puitteissa.

12. LIITE

LUETTELO KAUPUNGIN LASKENNALLISISTA TASEYKSIKÖISTÄ

- Sastamalan Tilakeskus

LUETTELO KAUPUNGIN LIITELAITOKSISTA

- Sastamalan Vesi liikelaitos

LUETTELO KUNTAYHTYMISTÄ, JOISSA KAUPUNKI ON JÄSENEÄ

- Pirkanmaan liitto
- SASKY koulutuskuntayhtymä

LUETTELO KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖISTÄ

(omistusosuus yli 50 %, kaupungilla määräysvalta)

- Mouhijärven Asunnot Oy (Sastamalan Vuokratalot Oy tytäryhtiö)
- Sastamalan Lämpö Oy
- Sastamalan Ruoka- ja Puhtauspalvelut Oy
- Sastamalan Vuokratalot Oy
- Kiinteistö Oy Sastamalan Palvelukiinteistöt
- Kiinteistö Oy Sastamalan Uima- ja Liikuntakeskus
- Kiinteistö Oy Vammalan Virastotalo

LUETTELO KAUPUNGIN OSAKKUUSYHTEISÖISTÄ

(omistusosuus 20-50 %, kaupungilla ei määräysvaltaa)

- As Oy Kiikoisten Kiuruntupa
- As Oy Mouhijärven Koivukuja
- As Oy Tanhuankoti
- As Oy Äetsän Ulpu
- Huittisten Puhdistamo Oy
- Hämeenkyrön Vesi Oy
- As Oy Sastamalan Kapalonrinne
- As Oy Kiikoisten Purpurinmutka

Luetteloä päiuitetää juokseuasti konsernihallinnon toimesta.